

opazilo močni železniški promet, bila je z dobri uspehom od naših letalcev napadena.

Balkansko bojišče. Nič novega. Vrhovno armadno vodstvo.

Dva milijona ruskih izgub leta 1915.

Iz Stockholma poročajo z dne 6. t. m.: Glascom poročila neke iz Rusije se vrnivše osebno, ki je zamogla vpogledati v dotična poročila, znašale so leta 1915 ruske izgube 1.942.610 mož, od katerih je bilo ranjenih 476.155, medtem ko so ostali mrtvi. Izguba na oficirjih znaša 124.433.

Preteči položaj na Irlandskem.

K. B. London, 6. marca. List „Times“ pričuje daljši članek glede naraščanja nezadovoljnosti na Irlandskem, kjer postaja nacionalistično tajno društvo „Sinn fein“ polagoma krepkejše. „Times“ zahteva odločni nastop. Položaj še ni nevaren, ali grozi pa, da to postane.

Bolni napljinčih

Sanaforij

Aflenz

Hofacker 830, Štajersko, Prosehl

Nevednost in zloba.

Prestrašeno gleda človek, kako se v zadnjem času kot ena najhujših posledic vojne razširjata med zbeganim prebivalstvom nevednost in zloba, ki jo gotovi olikani ljudje seveda iz narodnega ali političnega sovraštva še nalašč razširjajo. Govori se o nekakem „Burgfriede“ za časopise in politične stranke. Ali nam se zdi, da gotovi ljudje ne morejo brez hujskarije živeti. Ker pa jim cenzura in preki sod preprednje običajno hujskarijo, zato skušajo z gorostasnimi govoricami, zahrbtnim sumničenjem in z razširjenjem babjeverske nevednosti itak revno ljudstvo še bolj pomeniti ter še v večjo duševno revščino spraviti. V interesu tega ljudstva, še bolj pa v interesu premile naše domovine leži, da se proti temu žalostnemu močvirju nevednosti odločno nastopi.

Gotovo je, da ima razširjenje te nevednosti gotove politične cilje in namene.

Za danes hočemo omeniti le en slučaj. Ptujski velezaslužni župan g. Jožef Ornič, ki je v gospodarskem oziru gotovo največji dobitnik tega okraja, dobil je te dni naravnost zverinsko, seveda nepodpisano pismo iz okolice. V pismu se mu čita, da je on kriv vpeljave kart za kruh in moko, pomanjkanja moke in kruha ter drugih živilskih sredstev; grozi se mu, da se ga bode z njegovo družino vred pobilo in z bombami v zrak spustilo, da se bode po končani vojni vse ptujsko mesto v zrak spustilo, zažgalo in bogve kaj še vse z njim storilo; govori se o tem, da se po travnikih pšenice raztrosa in zažiga, medtem ko ljudje nimajo kruha, da je on (Ornič) za „vampaste purgare“ zaplenil žito itd. itd.

Pismo samo seveda nima nobenega pomena, čeprav bi prišel pisec — ali pisateljica — zaradi njega lahko na vislice. Ali dokaz je to pismo, da izobražena slovenska javnost zdaj v vojnem času pozablja na svojo nalogo, podučiti nevedno ljudstvo.

Zakaj se temu ljudstvu ne pove, da mesto Ptuj in njegov župan Ornič ljudstvu nista odvezla niti posameznega zrnja žita? Vse žito je zaplenila iz potrebnih vzrokov ces. in kralj. vlada, ki je bila v to postavno opravičena. Ces. in kralj. vlada je žito izročila posebnemu

zavodu za vojni promet z žitom; ta je pusti zmleti in oddaja moko po postavnih določbah prebivalstvu.

Zakaj se temu nevednemu ljudstvu ne pove, da krušne in močne karte ni vpeljal ptujski mestni urad ali pa župan Ornič, marveč da jih je vpeljala zopet ces. in kralj. vlada? Ako boče Ornič ali kak drugi „purgar“ kapiti kos kruha ali kilo moke, mora ravno tako karto imeti, kakor zadnji haložanski viničar. Razlika je le ta, da je v mestu nadziranje mnogo strožje nego na deželi. Da pa primanjkuje semintja moke, so krivi deloma tudi kmetovalci, ki zatajijo svoje zaloge žita ali ga na skrivnem odurom prodajajo. Ptujsko mesto je na tem nedolžno, kakor je „kralj Matjaž“ nedolžen na svetovni vojni.

Bodimo si vendar odkritosrčni! Vojne posledice čuti vsakdo, v mestu kakor na deželi! Vsakdo se mora pokoriti zahtevam tega rešnega časa. Pomanjkanje se čuti povsodi, — še bolj pri naših sovražnikih. Ali to pa na noben način ne gre, da bi se od nevedne strani na podlagi tega naravnega pomanjkanja in te bede pričelo groziti s požigom in pobojem, to pa samo iz starega sovraštva proti nemškemu mestu. To na noben način ne gre in tudi oblast mora v interesu patrijotičnega čuta prebivalstva take izgrede nevednosti z vsemi sredstvi zatreti. Mesto je in bode vedno navezано na deželo, dežela pa na mesto. Drug brez drugega ne moreta izhajati. Zato je najgrša zlobnost, ako se zdaj v teh težkih časih hujška in pritajeno pozivlja na sovraštvo.

Prosimo slavno oblast, da ona vmes poseže in prepotrebno složnost vsega avstrijskega prebivalstva varuje!

Delovanje vojnih zavodov za promet žita.

Zdaj vendar videli smo napol jasno. Posvetovalni zbor vojnega zavoda za promet z žitom je zboroval dne 20. in 21. januarja t. l., prezident sekcijski šef dr. vitez pl. Schonka, novoimenovani viceprezident, obenem ravnatelj Hermann Reif in drugi poročevalci so dali pojasnila, ki nudijo prebivalstvu pravo sliko o poslovanju zavoda.

Najpoglavitejše očitjanje proti zavodu, ki se je dvignilo glasno in javno, je bilo, da cene zrnja in moke ne stojijo v pravem razmerju, da je razlika med njimi mnogo prevelika, da so cene moke torej predrage in da zavod preveliko dobička jemlje. Zavod je s številkami dokazal, da njegovi troški, za katere se je 20 h pri 100 kilah računalo, v resnici le 17 7/4 h za meterski cent znašajo. Ako se odtegne od tega obresti obratnega kapitala, ostane za upravne troške le okroglo 12 h za meterski cent, od katerih zopet le okroglo 5 1/2 h na perzonalne troške pade. To ni ve-

liko in stem smo lahko mirno zadovoljni. Trgovina z žitom gotovo ni imela dovolj s 17 7/4 h zaslužkom in je mnogo več kot zaslužek v žep vtaknila.

Ali zdej kardinalna točka: Kam gre resnični, mnogo višji zaslužek zavoda na avstrijskem žitu, zakaj se porabi?

Tu je zavod v svojem poročilu javno priznal, da razlika v cenah, po katerih žito mlinom odkaže, ter zaslužek zavoda znaša: pri pšenici 2 K 30 h, pri rži 2 K 28 h za 100 kil. Zavod pa je povedal tudi enkrat odkrito, zakaj se ta veliki zaslužek pri avstrijskem žitu porablja, namreč za poplačanje višjih cen za ogrsko in rumunsko žito.

Ogrska pšenica pride mnogo dražja, nego domača; ker se pa ne more razne močne cene določiti, mora se stvar z ednakomerno razdelitvijo poravnati.

Domača pšenica stane najvišja cena K 34.—	
provizija znaša (3 odstotke)	1 02
srednja voznina	1—
upravni troški	—30
skupaj	K 36 32
Ogrska pšenica stane najvišja cena K 39.—	
srednja voznina	2 50
upravni troški	—30
skupno	K 41 80

Ker pa zavod mlinom pšenico ednakomerno z 39 K 24 h zaračuna, pridobi pri vsakih 100 kilah štajerskega blaga 2 K 92 h, plača pa gori pri vsakih 100 kilah ogrske pšenice 2 K 54 h.

Še dražja kakor ogrska pšenica pride seveda rumunska in nevtralna Rumunija dela pri svoji žitni dobavi krasne „kšefte“. Natančne številke o tem niso prišle v javnost; ali iz pšeničnih cen in stroškov voznine se lahko izračuni, da stane zavod rumunska pšenica čez 60 K za meterski cent. Ni čudno, da se je Ogrska za svoj, ji pristojni del rumunskega žita zahvalila in ga velkodušno tostranski državni polovici pripustila.

Na vprašanje, kako to pride, da so cene na Ogrskem toliko višje, da se tamošnje kmetovalce napram avstrijskim toliko odkljuje, se je odgovorilo, da stoji Ogrska na stališču, da je preje avstrijska industrija iz Ogrske mnogo milijonov vlekla, zato pa je pravično, ako zdaj del teh milijonov zopet na Ogrsko nazaj pride; želeti pa je, da imajo ogrski kmetovalci prav lepe dohodke, da bi bili tudi krepki kupci...

Ogrska se postavi torej v tem jako važnem vprašanju na stališče: morali smo mnogo let sem avstrijske industrijske izdelke kupovati, ker smo jih rabili in smo zanje visoke cene plačevali. Pravično je tedaj, da zdaj, ko leži ugodnost na naši strani, ko Avstrija našo pšenico potrebuje, mi to ugodnost izrabimo in da se vrne del avstrijski industriji plačanih svot našemu kmetijstvu, da zamore to krepko kupovati in s tem domačo industrijo okrepčati.

Za kakšne svote se gre tukaj, kaže sledeči račun: Ogrska dobavlja v tem žetnem letu na

Naš prestolonaslednik na bojišču.

Mladi ali hrabri naš prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef bil je tekem svetovne vojne skoraj vedno na tem ali onem bojišču, kjer se je sam na lastne oči prepričal o junaštvu naših armad ter potem to prezvišenemu cesarju poročal. Opetovano je prestolonaslednik tudi sam pogumne vojake z zaslužnimi znaki odklikoval. Tak prizor nam kaže današnja elika. Nadvojvoda Karl Franc Jožef odklikuje sam zaslužene vojake.

Thronfolger Erzherzog Karl Franz Josef beim Auszeichnen österreichischer Soldaten.

Avstrijsko okroglo 9 milijonov meterskih centov. Ker dobiva Ogrska za meterski cent po svoji najvišji ceni 3 K več, kakor avstrijski kmetovalec, napravi to okoli 27 milijonov kron. Pri Rumuniji je svota seveda še mnogo višja. In te svote se morajo, ker je cena moke v vsej državi enaka, na ta način dobiti, da mora na eni strani avstrijski kmetovalec svoje žito ceneje oddati, na drugi strani pa konzumenti svojo moko dražje plačati, kakor bi se v tem slučaju zgodilo, ko bi zamogla Avstrija svojo potrebnost sama kriti.

Vidi se, kako dobro stoji agrarna država, ako je zapletena v vojno, v kake kalamitete pa pribaja industrijska država, ki je s preskrbo svojih življenskih sredstev od drugih dežel in njih milosti odvisna.

(Allg. Bauernzeitung).

Bolečine v prsni naj bi se skušalo čimprej odpraviti. Imamo izkušnjo, da prsa vsled nastopa bolečin svojo prosto gibčnost izgubijo; s tem se dihanje oteži in napravi počasnejše dohajanje kisika v kri. Vse to se da preprečiti, ako se prsa in rame s Fellerjevim bolečine odpravljajočim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. „Elsa-fluid obdrgne in, ako potrebno, krepko masira. Take „Elsa-fluid-masaže ne odpravijo samo bolečine, marveč dvignejo tudi delavno-zmožnost pljuč, ker skrbijo za živahnjšo cirkulacijo krvi. Vzame pa se naj za te masaže le staroznani pristni preparat, Fellerjev „Elsa-fluid, od katerega 12 steklenic le 6 kron stane. Se dobi edino pristno od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg števil. 241 (Hrvatsko). Obenem se lahko Fellerjeve milo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsa-kroglice naroči, da se jih ima pri motenju prebave, trdem telesu in zelandnih težavah vedno pri roki. 6 školjic stane 4 K 40 h franko. Ta dva priznana domača sredstva ne bi smela manjkati v nobeni družini. Tisti naših čitateljev, ki jih mučijo kurja očesa, opozarjali bi še na en izvrstni Fellerjev Elsa-preparat: Fellerjev flajster za turiste à 1 in 2 kroni. (eb)

Čenjenim odjemalcem na znanje!

Strahovita vojna, v kateri živimo zdaj že toliko časa, je dokazala na najjasnejši način

velikansko važnost dobrega časopisja.

In v tem oziru zamore pač „Štajerc“ reči, da mu ni bilo treba v tej vojni nobene spremembe, da je i sedaj zamogel ostati dosleden svojim ciljem in svojemu programu.

„Štajerc“

je bil vedno zvesto avstrijskega, štajerskega in koroškega mišljenja. On se je vedno odločno boril proti zapeljivcem ljudstva, ki so s frazastimi obljubami in lažmi hoteli raztrgati naše starodavne kronovine ter s tem raztrgati temelj premili naši Avstriji. Ko je tudi v naših krajih dvigala svojo strupeno glavo panslavistična gonja, ko se je vpilo, da so Srbi in Rusi naši „bratje“, takrat je naš „Štajerc“ odločno zagovarjal patrijotično avstrijsko stališče. In vsak poštenjak mora reči, da si je s tem „Štajerc“ stekel velike zasloge. **Dosledni**

avstrijski list

smo bili in ostanemo! Ravno zaradi tega smo tudi zlasti v zadnjih časih pridobili toliko novih odjemalcev in naročnikov. Vsakdo pa mora priznati, da je naš list najbolj podučljiv in odločen zagovornik kmetijskega, delavskega ter obrtniškega ljudstva. Zato je tudi „Štajerc“ na bojiščih kakor doma najpriljubnejši list.

Pa še nekaj: „Štajerc“ je tudi najcenejši list! In v teh težkih časih splošne druginje ima to tudi veliki pomen. V zadnjem času pa so se cene papirju grozovito zvišale. Gre se tukaj za zvišanje cen od 60 do 120 procentov. „Štajerc“ ni hotel nikdar dobička delati; ali s tem zvišanjem papirnih cen je naravnost prisiljen, da tudi svoje cene nekaj zviša. Za sedaj smo sklenili, da zvišamo le ceno posameznega lista v mali razprodaji za 2 vinarja, tako da bode stal „Štajerc“ od 1. aprila naprej namesto 8 vinarjev, 10 vinarjev. Za sedaj smo pustili ceno naročnine popolnoma nespremenjeno. „Štajerc“ stane torej na leto samo 4 krone, kakor je to tudi doslej koštal. Drugi listi, n. pr. „Slovenski Gospodar“ stane že dolgo časa posamezni izvod 10 vinarjev. Mi smo torej, prisiljeni od

naravnost ogromnih cen papirja, šele zdaj izvršili malenkostno zvišanje, ki so ga drugi listi v prid svojemu žepu že davno izvršili.

Prepričani smo, da bodejo naši čitatelji to zvišanje, katerega pač nikdo ne bode občutil, radovoljno sprejeli. Naše geslo ostani torej:

„Zvestoba proti zvestobi!“

Uprava „Štajerca“.

Vojaška pomoč h kmetijskemu in gozdarskemu delu.

Uradna „Wiener Zeitung“ od 5. t. m. poroča:

Da se kmetijstvu in gozdarstvu v letu 1916 kolikor mogoče veliko delavskih moči za dalje časa dovedi, se bode moštvo teh poklicev v izvršnje kmetijskih in gozdarskih del dopuste podelilo in komandirano moštvo posameznim posestnikom ter delavskim partijam na razpolago dalo.

Dopusti se izvršijo na ta način, da pri nadomestnih truplih (črnovojniških etapnih ali stražnih bataljonih v taborih vojnih vjetnikov, na mostičjih, pri drugih stražnih formacijah in železniško-varstvenih oddelkih) se nahajajočo moštvo, ki pripada enemu omenjenih poklicev, v prvi vrsti samostojni posestniki, potem njih svoji, nastavljeni in delavci svojo prošnjo pri raportu predložijo. Pravica do dovoljenja je pripuščna poveljniku nadomestnih trupel (črnovojniških etapnih ali stražnih bataljonov), ki pod vpoštevanjem vojaških službenih razmer skrbijo za številno in časovno izdatno pripravljenost delavskih moči. Ne zahteva se priložnje dopustnih prošenj, dokumentov, uradnih potrdil in izvlečkov.

Razven pri nadomestnih truplih (zavodih) se bodejo dovolili dopusti tudi na širni način pri črnovojniških etapnih (stražnih) bataljonih v taborih vojnih vjetnikov itd. Vojno ministerstvo bode, v kolikor je to mogoče, uvrstitev samostojnih kmetovalec pri črnovojniških stražnih bataljonih itd. odredilo, da pošiljanje na dopust teh kmetovalec v zaledju omogoči. Iz teh bataljonov pa se ne bode komandiralo delavskih kompanij. Dopusti se razširijo tudi na črnovojniške delavce (kočijaže itd.), ki se jih rabi pri vojaških mestih v zaledju. Tudi oficirske sluge (konjske strežnike) se bode v kolikor mogoče na dopust pošiljalo. Nadalje se bode k superarbitranju predloženo moštvo teh poklicev do predstavljenja pred superarbitre komisijo na dopust poslalo. Moštvo kmetijskega in gozdarskega poklica, ki se nahaja v zavodih za rekonvalescente, se pod gotovimi pogoji pošlje na dopust; bolani in bolniške oskrbe potrebne osebe so od tega seveda izključene. Pa tudi osebe, ki ne pripadajo poljedelskemu ali gozdarskemu poklicu, zamorejo se komandirati v delavsko partijo za taka dela.

Podelitev teh dopustov pričinja z 10. marca m. dopustna doba za frontno službo zmožne (razven infanteristov in lovec, za katere obstoja posebna določba) trajala bode kolikor mogoče dolgo, najmanje 3 do 4 tedne, ako so samostojni kmetje ali gozdni delavci, ako mogoče pa 5 tednov, ako vojaške razmere to dopuščajo. Moštvo, ki ni sposobno za frontno službo, dobilo bode po možnosti še daljše dopuste. Tudi se bode na to gledalo, da se moštvo večkrat na dopust pošilja.

Komandiranje moštva k delavskim partijam v izvršitev kmetijskih in gospodarskih del v isti dobi kakor pri dopustih naprositi je od posameznih občin in posestnikov izven armadnega okrožja ležečih dežel in deželnih delov potom politične oblasti. Te delavske partije obstojijo iz 20 mož pod vodstvom enega podčastnika. Glede pristojbin, prehranjenja in stanovanja veljajo dosedanje določbe.

Razven teh dopustov se bodo izvršili tudi začasni odpusti (Enthebungen). Dopusti v zmislu te naredbe izvršili se bodo le na moštvo, izvemši dalje službe podčastnikov; zadnji kakor tudi enoletni prostovoljci ali oficirji dobijo dopuste le izjemoma za kratki čas po vojaškem komandu; v ostalem pridejo le začasne odpuste (Enthebung) v poštev.

Izpred sodišča.

Obsojen prijatelj Rusov.

Beljak, 4. marca. Svoj čas smo porabili o postopanju Rusom prijaznega župana, govornika ničarja in trgovca Valentina Falle v Ljubljani pri Vrbi na Koroškem. Zaradi zadnjih svojih činov se je imel možakar zaradi zločina motenj javnega miru (§ 68 spl. k. p.) zagovarjati. Najraj vršila se je v veliki razpravni dvorani. Ima poslaške okrajne sodnije razprava pred c. in k. vojaško sodnijo. Falle je na dan svojega stališja dne 14. februarja v Ljubi (Lind Sternberg) najjajoče se vojno vjete Ruse v svojo gostilno vabil, jih tam z vinom, čajem itd. pogostil. Potem se je pustil od Rusov v zrak dvigniti s klici „ura“ častiti. Sodba, ki se je popoldne razglasila, glasi se na dve leti težke ječnje poojstrene z enim postom vsacega četrdeset dni. Obsojeni vložil je proti izmeri kazni priziv. (Vill. Ztg.)

Obsojeni bolnišnični liferanti.

Budimpešta, 4. marca. Armadno moštvo je proti Jožefu Singer vložilo naznanilo, da je dobaval na bolnišnice zdravju škodljiv material, večinoma meso, mast, stročje, m. v. manjvredni kakovosti ali pa pokvarjeno. Na podlagi poizvedb dvignilo je državno pravdnis obtožbo zaradi zločina zlorabe pri vojaških potrebah. Bili so obsojeni: Jožef Singer na 1 leta ječe in 8000 kron denarne globe; voditeljica kuhinje Berta Beck na 7 mesecev ječe in 500 kron denarne globe; nadomestni šef kuhinje Henrik Weiß na 6 mesecev ječe in 500 kron denarne globe; sobotoženec Jožef Rigos na 6 mesecev ječe in 400 kron denarne globe; mesar: muel Singer na 10 mesecev ječe in 500 kron globe in obratni vodja Jožef Stein na 8 mesecev ječe ter 500 kron denarne globe.

Dragi konj.

Gradec, 7. marca. Zaradi navijanja je predkaznovani živinski trgovec v Altenmarkt Jožef Gutmann kupil je nekoga 20 letnega konja za 86 kron. V Gradcu je prodal tega konjskemu mesarju Pflingstl za 320 kron. Opravičiti je hotel to ceno z visokimi troški. Ali ko bi ti troški tudi res konjevo ceno iz 245 kron zvišali, bi bila cena še vedno velika. Sodišče je obodilo Gutmanna na 4 mesece strogega zapore, poojstrenega z enim trdim ležiščem vsakih 14 dni in na 200 kron denarne globe.

Zatajeno žito.

Leoben, 6. marca. Posestnik Johann Winkler v Frojachu je zatajil 4400 kilopraznice, rži in ovsu v vrednosti 871 kron. Zato je bil po § 523 ces. nar. od 21. junija 1915 na 10 dni zapore ter 200 kron globe obsojen.

Poštni tat.

Feldkirchen, 6. marca. Pri tukajšnjih okrajnih sodnih bil je pomožni poštni sluga Erihan Eichwalder obsojen na 6 tednov strogega zapore, ker je 16 vojno-poštnih kot „vzorci brez vrednosti“ oddanih poštah šiljatev ukradel.

Moke niso hoteli dati.

Ptuj, 4. marca. Ker ni hotel nekega kupcu moke prodati, čeprav jo je imel v zalogi, bil je tukajšnji veletrgovec J. Senčar na 400 kron denarne globe obsojen. — Zaradi istega prestopka, obenem pa tudi zaradi navijanja se je imel pred tukajšnjo okrajno sodnijo zagovarjati trgovec F. Osenjak. Obsojen je na 40 kron denarne globe.

Razno.

Ne podpirajte ubeg vojnih vjetnikov! Objavljajo sledeči oklic: Z ubegom vojnih vjetnikov je velika nevarnost in škoda.